

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžfk/63/2018
Identifikačné číslo spisu: 2017200096
Dátum vydania rozhodnutia: 10.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2017200096.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v právnej veci žalobcu (v konaní sťažovateľa): B. A., narodený XX. T. XXXX, bytom Š. XXXX/X, U., IČO: 368 940 01, zast.: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, Trnava, IČO: 36 865 281, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/11/2017-89 zo dňa 17. mája 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť odmieta.

Účastníkom nepriznáva právo na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 14S/11/2017-89 zo dňa 17. mája 2018 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 100200434/2017 zo dňa 02.02.2017. Týmto rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Trnava č. 104228181/2016 zo dňa 04.11.2016, ktorým bol žalobcovi určený rozdiel dane z pridanej hodnoty a znížený nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie august 2013. Krajský súd zároveň nepriznal žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania. Rozsudok bol právnenému zástupcovi žalobcu doručený do elektronickej schránky dňa 14.06.2018.

2. Proti tomuto rozsudku podal dňa 23.08.2018 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu kasačnú sťažnosť, v ktorej žiadal zrušenie rozsudku krajského súdu, alternatívne jeho zmenu a zrušenie

vyššie uvedených rozhodnutí správnych orgánov. Ako dátum doručenia rozsudku uviedol deň 25.07.2018.

3. Okrem sťažnostných bodov vo vzťahu k dôvodom kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) a písm. h) S.s.p. uviedol, že elektronický prvopis rozsudku má formálne nedostatky, keď obsahuje iba elektronické podpisy členov senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a JUDr. Anity Filovej vyhotovené kvalifikovaným elektronickým podpisom s použitím mandátneho certifikátu v zmysle § 23 ods. 3 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o e-Governmente) (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Rozsudok vo forme elektronického úradného dokumentu neobsahuje poznačenie dôvodu, pre ktorý predseda senátu nemohol rozsudok podpísať. Dôvod, pre ktorý predseda senátu nemohol rozsudok podpísať, sa nachádza na samostatnom dokumente, ktorý nie je spojený s pôvodným rozsudkom. Tento dokument nie je podpísaný členmi senátu, ale je podpísaný elektronickou pečaťou Krajského súdu v Trnave. Takýto postup podľa sťažovateľa nezodpovedá formálnym náležitostiam rozsudku uvedeným v § 141 S.s.p. Ďalej argumentoval odkazmi na ustanovenia § 17 ods. 1 a § 23 ods. 3 zákona o e-Governmente.

4. Krajský súd v predkladacej správe uviedol, že kasačná sťažnosť bola podaná oneskorene, s poznámkou, že rozsudok spolu s úradným záznamom o dôvode nepodpisania rozhodnutia predsedom senátu bol právnemu zástupcovi žalobcu doručený dňa 14.06.2018 (elektronická doručienka č.l. 89), a dňa 25.07.2018 mu bola doručená doložka právoplatnosti spolu s rozsudkom a úradným záznamom.

Podľa § 443 ods. 1 S.s.p. kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 443 ods. 2 písm. a) S.s.p. lehota na podanie kasačnej sťažnosti je 30 dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu v prípadoch uvedených v § 145 ods. 2 (pri správnej žalobe, ak žalovaným orgánom verejnej správy je správca dane alebo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku podanom voči rozhodnutiu alebo opatreniu správcu dane; pri správnej žalobe, ak žalovaným orgánom verejnej správy je Úrad pre verejné obstarávanie, ktorý rozhodol vo veciach týkajúcich sa výkonu dohľadu nad verejným obstarávaním; pri správnej žalobe vo veciach správneho trestania; pri správnej žalobe vo veciach administratívneho vyhostenia).

Podľa § 443 ods. 5 S.s.p. zmeškanie lehoty uvedenej v odsekoch 1 až 4 nemožno odpustiť.

Podľa § 69 ods. 4 S.s.p. lehota určená podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojím pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. Ak chýba tento deň v poslednom mesiaci lehoty, končí sa lehota uplynutím posledného dňa tohto mesiaca.

Podľa § 459 písm. a) S.s.p. kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak bola podaná oneskorene.

Podľa § 141 S.s.p. písomné vyhotovenie rozsudku podpisuje sudca a pri senátnych rozhodnutiach všetci členovia senátu. Ak ho nemôže podpísať sudca, podpíše ho iný poverený sudca; ak rozsudok nemôže podpísať predseda senátu alebo iný člen senátu, podpíšu ho zvyšní členovia senátu; dôvod sa poznamená na písomnom vyhotovení.

5. Žalobcom popísaný skutkový stav, pokiaľ ide o formu vyhotovenia rozsudku a jeho doručovanie, vyplýva aj zo súdneho spisu, avšak s rozdielom, že kasačný súd má z doručienky a vyjadrenia krajského súdu za preukázané, že prvýkrát bol rozsudok spolu s úradným záznamom právneho zástupcovi žalobcu doručený už 14.06.2018 (nie až dňa 25.07.2018, ako žalobca tvrdil v kasačnej sťažnosti). Kasačný súd považoval za dostatočné vysvetlenie z predkladacej správy krajského súdu, podľa ktorého

bol žalobcovi rozsudok so spomenutým úradným záznamom doručený dva krát, prvý raz 14.06.2018, o čom svedčí doručka v spise, druhý raz potom dňa 25.07.2018 spolu s doložkou právoplatnosti. Ďalej sa kasačný súd bude zaoberať už len právnou stránkou veci a bude reagovať na argumentáciu žalobcu.

6. Keďže vo veci išlo o prípad uvedený v § 145 ods. 2 S.s.p. (žalovaným bol orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku podanom voči rozhodnutiu správcu dane), lehota na podanie kasačnej sťažnosti bola 30 dní od doručenia rozsudku (14.06.2018) a skončila sa uplynutím dňa 16.07.2018 (dňa 14.07.2018 bola sobota).

7. Žalobca svojou argumentáciou naznačil, že elektronický dokument, ktorý mu bol doručený, nie je riadnym vyhotovením rozsudku kvôli chýbajúcemu podpisu (autorizácii) predsedu senátu, resp. kvôli tomu, že na tomto vyhotovení nebol poznamenaný dôvod nepodpisania predsedom senátu, oboje v zmysle § 141 S.s.p. Ten istý postoj žalobcu (s ďalšou argumentáciou) vyplýva aj zo Žiadosti o doručenie riadneho súdneho rozhodnutia so zákonnými náležitosťami, ktorú podal žalobca krajskému súdu dňa 13.09.2018 (teda až po podaní kasačnej sťažnosti).

8. Žalobca svoj názor postavil predovšetkým na tom, že úradný záznam podpísaný elektronickou pečaťou a rozsudok elektronicke podpísaný dvoma členmi senátu neboli spojené do jedného elektronického dokumentu.

9. Kasačnému súdu tak pripadlo vyriešiť otázku, či za daných okolností došlo k riadnemu vyhotoveniu rozsudku a jeho následnému riadnemu doručeniu sťažovateľovi. V prípade, že by rozsudok nebol žalobcovi doručený, nemohlo by ísť o právoplatné rozhodnutie krajského súdu (§ 145 ods. 1 a 2 S.s.p.), čo by viedlo k odmietnutiu kasačnej sťažnosti ako predčasne podanej a teda neprípustnej podľa § 459 písm. c) v spojení s 438 ods. 1 a § 439 ods. 1 S.s.p., pričom by bolo potrebné, aby krajský súd následne vyhotovil a doručil rozsudok v súlade so zákonom.

10. Naopak, ak došlo k riadnemu vyhotoveniu a doručeniu rozsudku (dňa 14.06.2018), bolo by potrebné odmietnuť kasačnú sťažnosť ako oneskorene podanú podľa § 459 písm. a) v spojení s § 443 ods. 2 písm. a) S.s.p.

11. Kasačný súd dospel k záveru, že rozsudok spĺňa predpísané formálne náležitosti. Pokiaľ ide o tvrdený nedostatok podpisu predsedu senátu, kasačný súd vychádzal najmä z gramatického a teleologického výkladu dotknutých ustanovení (najmä § 141 S.s.p.), pričom zároveň dbal aj na to, či v konkrétnej veci nedochádza k porušeniu princípov právnej istoty, ochrany legitímnych očakávaní, či princípov ochrany procesných práv účastníkov konania.

12. Kasačný súd pripomína, že v nedávnej dobe, počas účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (do 30.06.2016), aj senátne rozhodnutia podpisoval v zmysle § 158 Občianskeho súdneho poriadku len predseda senátu, alebo namiesto neho iný (jeden) člen senátu, teda nie všetci členovia senátu.

13. Pokiaľ sa sťažovateľ dovoľáva formálnych nedostatkov písomného vyhotovenia rozsudku vo forme elektronického dokumentu, je nutné identifikovať, či je poznamenanie dôvodu nepodpisania predsedom senátu priamo na vyhotovení rozsudku podstatnou (nevyhnutnou, sine qua non) formálnou náležitosťou rozsudku vyplývajúcou priamo z textu zákona, bez ktorej je rozsudok zmätočným (neexistujúcim) dokumentom.

14. Sťažovateľ argumentuje dvojako - buď podľa neho vôbec nie je pri vyhotovovaní prvopisu rozsudku formou elektronického úradného dokumentu možné postupovať tak, že predseda senátu alebo člen senátu ho nepodpíše (neautorizuje), pretože by išlo o konanie v rozpore so zákonom, keďže nie je možné na písomné vyhotovenie (ktoré podľa neho vlastne ani nevzniká, lebo ide o elektronický úradný dokument) poznamenať dôvod nepodpisania, pričom analogickú aplikáciu vylučuje zásada legality. Tento smer uvažovania považuje kasačný súd za nesprávny, nakoľko elektronický výkon verejnej moci je v zmysle konštrukcie zákona o e-Governmente (napríklad § 28 ods. 1 a 2) rovnocenný s výkonom verejnej moci v listinnej podobe, a tak, opomenúc výnimky, v podstate ide pri listinnej a elektronickej o

rovnocenné písomné formy s tým, že orgán verejnej moci je povinný konať elektronickou formou.

15. Alternatívne argumentuje žalobca tak, že úradný záznam o dôvode nepodpísania rozsudku predsedom senátu je samostatným dokumentom, ktorý je navyše autorizovaný iba elektronickou pečaťou krajského súdu, nie dvomi členmi senátu, ktorí rozsudok elektronicky podpísali. Nebola tak podľa neho splnená požiadavka na poznačenie dôvodu nepodpísania na písomnom vyhotovení.

16. Kasačný súd uznáva, že správnejším postupom krajského súdu by bolo, keby dôvod nepodpísania rozsudku predsedom senátu bol zachytený v dokumente, ktorý by bol s rozsudkom neoddeliteľne spojený, a to tak, že by boli autorizované spoločne ako jeden celok. Tým by sa zabezpečilo, že z tohto elektronického dokumentu bude vždy možné ihneď zistiť dôvod chýbajúceho podpisu.

17. Avšak kasačný súd zastáva názor, že nie je možné podpis predsedu alebo člena senátu považovať z hľadiska právnej kvality za rovnocenný inštitút ako poznamenanie dôvodu, prečo rozsudok nemôže podpísať predseda senátu alebo iný člen senátu. Poznamenanie tohto dôvodu má len informatívnu hodnotu pre účastníkov konania, nie je podpisom; nejde teda o podstatnú náležitosť rozsudku. Jeho účelom nie je nahradenie podpisu, ale poskytnutie informácie o dôvode nepodpísania. Zákon ani neustanovuje, že toto poznamenanie má byť odsúhlasené (podpísané) alebo vykonané tými členmi senátu, ktorí rozsudok podpísali, často pôjde o úkon príslušného zamestnanca súdu (tomu zodpovedá aj autorizácia kvalifikovanou elektronickou pečaťou súdu).

18. Skutočnosť, že dôvod nepodpísania nemusí byť súčasťou textu samotného rozsudku, vyplýva aj z použitých slov „dôvod sa poznamená na písomnom vyhotovení“ v § 141 S.s.p., na rozdiel od § 139 ods. 1, ktorý sa začína slovami „V písomnom vyhotovení rozsudku sa po slovách „V mene Slovenskej republiky“ uvedie“. Použitie predložky „na“ značí, že môže ísť aj o úradný záznam pripojený dodatočne, po vyhotovení rozsudku, tak, že sa pripíše na dokument. Z povahy veci vyplýva, že tento úradný záznam (poznamenanie) je možné urobiť až vtedy, keď je zrejmé, že predseda alebo člen senátu nemôže z objektívnych príčin podpísať rozsudok.

19. Kasačný súd zastáva názor, že neuvedenie dôvodu nepodpísania rozsudku predsedom alebo členom senátu priamo na vyhotovení rozsudku nespôsobuje v súdnej veci takú vadu, ktorá by viedla k ničotnosti rozsudku. Rozsudok bol podpísaný tými členmi senátu, ktorí ho podpísať mohli.

20. Kasačný súd ďalej poukazuje na to, že právoplatnosť rozsudku vyžaduje doručenie rozsudku účastníkom konania, čo je právna skutočnosť, ktorou sa dovršuje celý proces písomného oznámenia rozsudku účastníkom konania a naplňa sa zmysel vyhotovovania tohto rozsudku. Právnomu zástupcovi žalobcu bol dňa 14.06.2018 do elektronickej schránky doručený v jednej elektronickej správe z krajského súdu rozsudok s dvoma podpismi (autorizáciami) členov senátu, spolu s úradným záznamom o dôvode nepodpísania rozsudku predsedom senátu, ktorý bol podpísaný elektronickou pečaťou krajského súdu. Dokument označený ako rozsudok, ktorý mu bol doručený, obsahoval

v zmysle § 139 S.s.p. všetky obsahové náležitosti rozsudku (odôvodnenie bolo podrobne vypracované) a bol autorizovaný dvoma členmi senátu. Z druhého dokumentu, ktorý bol súčasťou tej istej elektronickej správy, sa dozvedel dôvod nepodpísania rozsudku predsedom senátu, pričom v tomto úradnom zázname bolo aj uvedené, že ide o súčasť elektronického vyhotovenia rozhodnutia v zmysle § 141 S.s.p. Kasačný súd nevidí nijakú okolnosť, ktorá by mohla viesť žalobcu k takej pochybnosti o význame tohto úkonu súdu, ktorá by mohla mať za následok procesnú pasivitu žalobcu.

21. V lehote na podanie kasačnej sťažnosti žalobca neurobil podľa súdneho spisu nijaký úkon, ktorým by žiadal odstránenie ním neskôr tvrdených formálnych nedostatkov rozhodnutia, ako to urobil po opätovnom doručení rozsudku už aj s doložkou právoplatnosti.

22. Kasačný súd zdôrazňuje, že v danom prípade nejde o situáciu, kedy by rozsudok nebol podpísaný

nijakým sudcom, naopak je podpísaný v zmysle § 141 S.s.p. tými sudcami - členmi senátu, ktorí ho podpísať mohli. V tom spočíva aj podstatný rozdiel oproti skutkovému stavu v prípade českej judikatúry citovanej žalobcom v žiadosti podanej krajskému súdu dňa 13.09.2018.

23. Na základe vyššie uvedeného kasačný súd dospel k záveru, že písomné vyhotovenie rozsudku vo forme elektronického úradného dokumentu, ktoré spĺňalo všetky podstatné formálne aj obsahové náležitosti v dostatočnej miere, bolo žalobcovi doručené dňa 14.06.2018 a lehoty preto plynuli tak, ako je uvedené vyššie v bode 6. Sťažovateľovi nič nebránilo včas uplatniť svoje právo podať proti rozsudku kasačnú sťažnosť, k čomu mal vytvorené všetky predpoklady. V dôsledku toho je treba kasačnú sťažnosť proti rozsudku podanú žalobcom dňa 23.08.2018 považovať za podanú oneskorene.

24. Na základe toho kasačný súd odmietol kasačnú sťažnosť podľa § 459 písm. a) S.s.p.

25. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 170 písm. b) v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p.

26. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.